

V petek, 13. aprila 2018, je Upravni odbor Policijskega veteranskega društva Sever – Specialna enota organiziral posvet izzvan s pisanjem našega člana Igorja Bavčarja v Sobotni prilogi Dela 7.4.2018.

Bavčar je v članku z naslovom *»Zgodovina ponavljajcev ne spusti skozi«*, med drugim, zapisal: *»Podobno, če ne povsem identično, je ravnanje pripadnikov slovenske policije. Ta skuša svoje miličniško obdobje in akcijo Sever leta 1989 prikazati kot dejanje slovenske samostojnosti, in ne zgolj kot akcijo za vzdrževanje reda in miru v federalni enoti, kar je samo po sebi profesionalno ravnanje. Da so svojo veteransko organizacijo poimenovali po tej akciji zoper »jogurt revolucijo«, je le še en neroden poskus prikrivanja slabe vesti.«*

Udeleženci posveta, seznanjeni s pisanjem Bavčarja o pomenu in vlogi akcije Sever v ne tako odmaknjenem času, ko je spomin še živ, občutke na tisti čas pa je mogoče še podoživeti, so bili zgroženi nad žaljivim pisanjem našega člana, ne tako dolgo nazaj še našega ministra, ministra za notranje zadeve. Ministra, ki smo mu bili zvesti in ki nas je vodil večji del časa, skozi posamezne procese osamosvajanja Republike Slovenije.

Policisti, nekoč miličniki, ne bomo pozabili, kako je konec osemdesetih začela razpadati nekdanja skupna domovina jugoslovanskih narodov in kako se je iz steklenice dvigal velikosrbski duh, lačen in prepričan, da, ne glede na ostale, zadovolji svojo potrebo po nacionalizmu in hegemonizmu. Smo res tako kratkega spomina, da smo pozabili, kaj se je dogajalo leta 1989 s Socialističnima pokrajinama Kosovo in Vojvodina? Pa v Socialistični republiki Črni Gori? Poimenovanje mitingov, ki so imeli za posledico rušenje legitimno in legalno izvoljenih predstavnikov oblasti pokrajin (kasneje tudi ukinitve njihove avtonomije) in Republike Črne Gore, po scenariju, ki je bil predviden tudi za Socialistično Republiko Slovenijo, je poimenovanje »jogurt revolucija« žaljiva za slovensko milico/policijo in slovenski narod. Zlasti smo s takimi izjavami prizadeti nekdanji miličniki, ki smo sodelovali v aktivnostih, ki so preprečevale, da do mitinga v Ljubljani sploh pride! Preveč je bilo na kocki! Čeprav morda na prvi pogled ni videti tako, smo z akcijo Sever zavarovali začetek družbenih sprememb v Sloveniji ter omogočili njihov kasnejši razvoj. Nismo se spraševali, kaj če ... Enotnost slovenske politike in pripravljenost tedanje milice, da zavaruje začete demokratične procese ter strokovnost na drugi strani nista dovoljevala vprašanj. Tudi v noči pred 1. decembrom 1989, ko smo pripravljali opremo in dopolnjevali borbene komplete! Ne želimo špekulirati, toda le odločenost slovenske politike in organov za notranje zadeve sta preprečili, da jogurt revolucija ni postala krvava revolucija!

Realne grožnje se je prekleto dobro zavedal tudi tedanji republiški sekretar za notranje zadeve Tomaž Ertl, zato je storil vse, kar je bilo v njegovi pristojnosti in s tem preprečil, da se je slovenska ladja izognila ostrim velikosrbskim čerem. Brez uspešno izvedene akcije Sever bi bile za nedoločen čas pomaknjene v prihodnost tudi prve večstrankarske volitve po II. Svetovni vojni, plebiscit ... in uresničitev sanj Slovencev o lastni državi, ki smo si jo tako želeli.

Ponosni na opravljeno delo v akciji Sever, kot tudi v obdobju MSNZ, ko smo bili prva »bojna enota«, na katero je lahko »takoj« računala novoizvoljena slovenska oblast, času oboroženih spopadov z JLA ter vse do odhoda zadnjega vojaka iz ozemlja R Slovenije oktobra 1991, smo se veterani policije združili v Združenju Sever in ga poimenovali po akciji Sever. Zakaj? Ker je sinonim za vse pripadnike organov za notranje zadeve, ki so v njej sodelovali, kasneje pa bili v veliki večini tudi udeleženci drugih aktivnosti povezanih z osamosvajanjem Republike Slovenije. Izdvajanje posameznika ali posameznikov bi po naše imelo za posledico razvrednotenja prispevka, ki so ga dali vsi delavci organov za notranje zadeve, da imamo danes lastno državo, neodvisno in demokratično Republiko Slovenijo.

Na omenjeno pisanje Bavčarja smo pogledali še skozi prizmo dr. Zdenka Čepiča iz Inštituta za novejšo zgodovino, kateri v predgovoru knjige Policija Posavja v osamosvojitvenih procesih podobna dejanja, ocenjuje kot: *»Za zgodovino takšno početje, samohvaljenje in zanikanje pomena oziroma vloge milice/policije v desetdnevni vojni in celotnem procesu osamosvajanja niti ni produktivno. Je morda za posameznika, za njegov egocentrizem, za zgodovinopisje in za zgodovino pa ne!«*

O pomenu akcije Sever in vlogi organov za notranje zadeve za preprečitev mitinga napovedanega za 1.12.1989 je prelito ogromno črnila in še tako neroden iskalec resnice lahko najde več del, v katerih so zapisane izjave udeležencev akcije, njihove izjave pa so podprte z avtentičnim dokumentarnim gradivom, ki ga bodo bodoči bralci in zgodovinarji lahko ocenili z časovne distance, ga očistili morebitne čustvene navlake ter ocenili zgodovinski pomen akcije Sever ter vlogo takratnih organov za notranje zadeve in njihovih zaslug ter jih ustrezno umestili v okvir uresničevanja »tisočletnih sanj« Slovencev po svoji državi.

Skladno z dogovorom na posvetu, se zapis posveta posreduje Zvezi policijskih veteranskih društev Sever in objavi na spletni strani društva.

V Ljubljani, 13. april 2018

Zapisal:
Janez Portir